

НОРМАТИВНА УРЕДБА

чл. 217 и чл. 218 от ДОПК.

1. ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА ЧАСТНИ КРЕДИТОРИ.

Съгласно разпоредбата на чл. 217 от ДОПК кредитор, чието вземане към длъжника е обезпечено с ипотека, залог или особен залог, както и кредитор с право на задържане, може да се присъедини в производствата по същия кодекс до изготвяне на разпределението на събраните суми.

Присъединяването става по право, публичният изпълнител служебно установява наличието на вписвания в съответните регистри и уведомява обезпечения кредитор за започнатото от него изпълнително производство. За да се счита за присъединил се в производството по ДОПК, ипотекарният кредитор следва да е вписал в службата по вписванията към съответния районен съд нотариален акт за учредяване на договорна или законна ипотека (чл. 167, ал. 1 от ЗЗД), кредиторът с особен залог - да е вписал писмен договор за особен залог в ЦРОЗ (чл. 2 и чл. 12 от ЗОЗ), а кредиторът по реален залог следва да представи договор за реален залог в писмена форма с нотариална заверка на подписите (чл. 156, ал. 2 от ЗЗД, във връзка с чл. 145, ал. 1 от ГПК).

2. Удовлетворяване на присъединения по право кредитор. Право на предпочтително удовлетворение.

Заложният или ипотекарният кредитор се присъединяват в размер, равен на паричната сума, за която е учреден залогът или ипотеката. Присъединеният кредитор се удовлетворява само от суми, получени в резултат на реализиране на заложеното или ипотекано имущество. Суми, постъпили от публична продажба на друго имущество на длъжника в хода на изпълнителното производство, служат за погасяване само на публичните вземания. По отношение на изплащане на сумите, получени в резултат на публичната продажба на заложено или ипотекано имущество, заложният или ипотекарният кредитор следва да представят изпълнителен лист при получаването им. До представянето му припадащата се на обезпечения кредитор сума, се запазва по съответната сметка. Това

правило е установено в разпоредбата на чл. 194, ал.3 от ДОПК. Невинаги, обаче, присъединените обезпечени кредитори ще се удовлетворяват с предпочитание пред публичните вискатели. Когато обезпечението на присъединения кредитор следва по ред обезпечителната мярка, наложена от публичния изпълнител, обезпеченият кредитор ще се удовлетворява след публичните вискатели.

Право на предпочтително удовлетворение притежава единствено кредитор, учредил залог или ипотека, или упражнил право на задържане върху имущество, преди върху него да са наложени обезпечителни мерки или да са започнали изпълнителни действия по реда на ДОПК.

3. Присъединяване на публични вискатели.

Публични вискатели се присъединяват в производството по принудително събиране на публични вземания по реда на чл. 217, ал. 2 от ДПК с писмено заявление до публичния изпълнител, към което прилагат годеи за изпълнение акт за публично вземане. Съгласно изискванията на чл. 221, ал. 3 от ДОПК, публичният изпълнител осигурява отчетност за погасяването на всеки един титул. Погасяването следва да бъде извършено в последователността, посочена в разпоредбите на чл. 169 и чл. 219 от ДОПК. За присъединяването на публичните вискатели и обезпечените кредитори, органът по принудителното изпълнение издава разпореждане.

4. Правен ефект на публичната продан по отношение на обезпечението.

В практиката са известни случаи, когато след провеждане на публична продан по реда на ДОПК, присъединеният ипотекарен кредитор отказва да даде съгласие за заличаване на ипотека поради обстоятелството, че вземането му не е изцяло удовлетворено. В тези случаи обикновено купувачът се обръща с молба към публичния изпълнител за съдействие при заличаване на ипотека. В тази връзка следва да се изясни, че с осъществяване на публичната продан на имота се погасяват всички ипотеки върху него. В случая не е необходимо последващото съгласие на ипотекарния кредитор за вдигане на ипотека, щом същият не е удовлетворен изцяло от стойността на имота за размера на вземането си. Ако не

е налице хипотезата на чл. 175, ал. 2 от ЗЗД, ипотеката се счита за погасена по силата на закона - чл. 175, ал. 1 от същия закон. В случая, макар и да не е извършено заличаване, но ипотеката е погасена и юридически не съществува. С провеждането на проданта се погасява самата ипотека, следователно заличаването на ипотека, която вече не съществува, има значение единствено с оглед уведомяване на третите лица, че този вид реално обезпечение не обременява имота.

Публичният изпълнител не е компетентен орган, който може да извърши заличаването на ипотеката. Същото се извършва съобразно разпоредбите на чл. 179 от ЗЗД и чл. 19 и сл. от Правилника за вписванията.

Ако ипотекарният кредитор не даде своето съгласие за заличаване на ипотеката, купувачът би могъл сам да инициира извършване на нейното заличаване - чл. 19, ал. 2 от Правилника за вписванията.

5. Конкуренция между изпълнителното производство по реда на ДОПК и принудителното изпълнение по реда на Закона за особените залози (ЗОЗ).

Редица проблеми се наблюдават и при конкуренцията между изпълнителното производство, осъществявано по реда на ДОПК и принудителното изпълнение по реда на ЗОЗ. Производството по чл. 32 и сл. от ЗОЗ е частно изпълнително производство, предоставящо възможност на заложния кредитор при спазване на определени изисквания да продаде заложеното имущество без съдебна намеса. Безспорен е фактът, че съобразно реда за привилегиите по чл. 136 от ЗЗД, обезпеченият кредитор се удовлетворява преди другите кредитори от имуществото, обезпечаващо вземането му. Независимо от реда, по който се осъществява принудителното събиране, обезпеченият кредитор има правото на предпочтително удовлетворение за вземанията си. Той може да се присъедини като привилегиран вискател в изпълнителните производства по ГПК и ДОПК, както и в производството по несъстоятелност, осъществявано по реда на ТЗ.

Кредиторът по особен залог обаче може да се удовлетвори, както чрез присъединяване към горепосочените изпълнителни производства, така и чрез възможността сам да продаде заложеното имущество по реда на чл. 32 и сл. от ЗОЗ. Разпоредбите на

ДОПК и ЗОЗ, уреждащи изпълнителните производства, насочени срещу заложеното имущество, не дават изричен отговор на въпроса как следва да бъде уредена конкуренцията между тях.

Такава следва да бъде изведена по тълкувателен път в полза на изпълнителното производство, осъществявано по реда на ДОПК. На първо място, в ДОПК липсва изрична правна уредба, която да постановява спиране на изпълнителните действия от публичния изпълнител по отношение на публичната продажба на вещите под особен залог, спрямо които е вписано пристъпване към изпълнение от зложния кредитор. Спиране на принудителното изпълнение се допуска само при осъществяване на някоя от предпоставките, визирани в разпоредбата на чл. 222 от ДОПК. На второ място, в чл. 217 от ДОПК е предвидена възможност на кредитора с особен залог да се присъедини и да бъде удовлетворен в производството по ДОПК като привелигириран вискател, което е достатъчна гаранция за защита на неговите интереси.

Следва да се има предвид, че изпълнение срещу имущество, предмет на особен залог, за което е вписано пристъпване към изпълнение от зложния кредитор, може да се извърши по реда на ДОПК, само ако имуществото все още е в патримониума на длъжника.

6. Актове и действия на публичния изпълнител.

За всяко следващо вземане на същия вискател към длъжника, предадено за принудително събиране, след образуване на производството в ТД на НАП, както и за вземането на всеки друг вискател, присъединен в производството на основание чл. 217, ал. 2 от ДОПК, не следва да се изпраща съобщение за доброволно изпълнение по смисъла на чл. 221, ал. 1 от ДОПК. Когато в хода на образувано изпълнително дело постъпи за принудително събиране нов изпълнителен титул, публичният вискател се присъединява към образуваното изпълнително дело. **Присъединяването се извършва с разпореждане на публичния изпълнител**, което се изпраща на длъжника и вискателите. Присъединяването се допуска до изготвянето на разпределението на събраните суми, съгласно чл. 217, ал. 2 от ДОПК.

Съгласно чл. 217, ал. 3 и ал. 4 от ДОПК, присъединеният се вискател има същите права в изпълнителното производство, както и първоначалният вискател, като извършените до присъединяването изпълнителни действия ползват и него.

Следва да бъде разгледана и хипотезата, при която по изпълнителното дело има един публичен вискател и присъединен привилегирован частен кредитор, и публичният вискател прави искане за прекратяване на производството. В този случай възниква въпросът след преустановяването на принудителното събиране на публичното вземане, следва ли производството по ДОПК да продължи да принудително събиране само на частното вземане?

Отговорът следва да бъде отрицателен. Независимо от разпоредбата на чл. 217, ал. 3 от ДОПК, според която присъединеният се вискател има същите права в изпълнителното производство, каквито има и първоначалния вискател, при прекратяване на принудителното изпълнение на публичните вземания се изчерпват правомощията на публичния изпълнител като орган по принудително изпълнение. Като такъв орган той действа само по отношение на публичните вземания - арг. от чл. 167 и чл. 210 от ДОПК. Кредиторите с привилегировани частни вземания могат да се удовлетворят в изпълнителното производство, осъществявано по реда на ГПК.

7. Непротивопоставимост на обезпечения

Разпоредбата на чл. 218 от ДОПК предвижда заложникът кредитор или кредиторът, упражнил право на задържане, да противопоставят вземането си на публичния вискател само въз основа на писмени доказателства с достоверна дата. Съгласно чл. 181 от ГПК частният документ има достоверна дата за трети лица от деня, в който той е заверен, или от деня на смъртта, или от настъпилата физическа невъзможност за подписване на лицето, което е подписало документа, или от деня, в който съдържанието на документа е възпроизведено в някой официален документ, или най-после - от деня, в който настъпи някой друг факт, който установява по също такъв безсъмнен начин предхождащото съставяне на документа.

**ГЛАВА XXV. „ПРИНУДИТЕЛНО
ИЗПЪЛНЕНИЕ”**

ФИШ IV.VI.III.3

РАЗДЕЛ II. “СПОСОБИ”

**ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА КРЕДИТОРИ.
ПРОТИВОПОСТАВИМОСТ НА ОБЕЗПЕЧЕНИЯ.**

Виж и Фиш IV.IV.3. „Присъединяване на обезпечени кредитори”.